

Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de
Tweede Kamer Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Per E-mail

Datum	Telefoon	Ons kenmerk
17-3-2022	06 39 83 74 95 06 46 05 03 84	249859/2022
Contactpersoon	Bijlage(n)	Uw kenmerk
Joeri Veen en Rianne Kassander	0	-
Onderwerp		
CD Leefstijlpreventie		

Geachte leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Binnenkort vindt het uitgestelde Commissiedebat Leefstijlpreventie plaats. Aanvankelijk zou dit nog eind vorig jaar plaats hebben gevonden. In de tussentijd ligt er een coalitieakkoord en is er een nieuwe bewindspersoon aan de slag gegaan op dit essentiële onderwerp. De inhoud van onze eerder verzonden brieven (een [gezamenlijke brief](#) met de Nederlandse ggz, Actiz, de LHV en de NVZ; [een losstaande brief van de Nederlandse ggz](#); en [een losstaande brief van VKN](#)) blijven echter onverminderd van kracht. Sterker nog; zowel de urgentie achter het versterken van zowel fysieke als mentale gezondheid en het daarvoor creëren van randvoorwaarden is eerder toegenomen dan afgenomen.

In deze brief lichten Verslavingskunde Nederland en de Nederlandse ggz gezamenlijk nog enkele punten toe, die in de tijd sinds onze vorige brieven actueel zijn geworden. Uiteraard hopen wij met u in gesprek te komen over deze inhoud of dat deze brief u anderszins helpt in uw voorbereiding. Potentiële vragen aan de bewindspersoon zijn dikgedrukt.

Relatie leefstijl en toegankelijkheid ggz en verslavingszorg

Een gezonde leefstijl helpt fysiek én mentaal lijden te voorkomen. Daarbij speelt de preventieve kracht van inzet op de leefstijl een belangrijke rol in het toegankelijk houden van de ggz en verslavingszorg. Het helpt wachttijden te verminderen doordat bij mensen met lichte problematiek al eerder kan worden ingegrepen middels preventieve interventies. Voor deze beweging naar de voorkant pleiten de organisaties ZN, De Nederlandse ggz, de VNG, InEen, MeerGGZ, Sociaal Werk Nederland, MIND en de LHV niet voor niets [in een gezamenlijk bericht](#).

Wij roepen u dan ook opnieuw op om het debat 'leefstijlpreventie' niet te verengen tot het fysieke domein van 'bewegen' en 'voeding', aangezien ook mentale weerbaarheid (het reduceren van stress, voldoende slaap, voorkomen van risicovol middelengebruik waaronder alcohol en tabak, maar ook risicovol gedrag zoals overmatig gamen en (online) gokken) een cruciaal onderdeel is van een gezonde leefstijl.

Erkent de staatssecretaris dat leefstijlpreventie breder is dan 'voeding' en 'bewegen', en op welke wijze borgt hij de mentale aspecten van een gezonde leefstijl in beleid?

Er is behoefte aan evidence based leefstijlinterventies. Is er voldoende budget voor onderzoek naar de effectiviteit van interventies en implementatie daarvan?

Gemiste kans: gezondheidsplicht en samenwerking preventie

Gemiste kans in het coalitieakkoord is dat de verantwoordelijkheid voor preventie en verbetering van de volksgezondheid nog steeds niet helder is belegd. Meerdere partijen hebben gevraagd om een 'gezondheidsplicht' naast de 'zorgplicht', of anderzijds een mogelijkheid om stelselpartijen accountability te geven voor het behalen van gezondheidsdoelen. Dit is hard nodig om de financieringsdiscussie achter preventie te doorbreken. In [recent gepubliceerd onderzoek van de RVS](#) staat niet voor niets dat domeinoverstijgend samenwerken, zoals op het terrein van preventie, slecht van de grond komt. Het gaat daarbij vaak over financieringsvraagstukken en het beleggen van langdurige verantwoordelijkheid. Daar waar goede preventie initiatieven ontstaan, is dat vaak bij gratie van de goodwill van gemeenten, zorgverleners en zorgverzekeraars. Maar dit is te belangrijk om aan gelegenheidscoalities over te laten: er moet landelijk helder beleid komen.

Op welke wijze is de staatssecretaris van plan om de verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de volksgezondheid beter te verankeren? Dit zodat betrokken organisaties beter in staat zijn om financieringsdiscussies rondom preventie te doorbreken? Vindt de staatssecretaris het niet tijd om de vrijblijvendheid achter preventie initiatieven te doorbreken en regie te pakken?

Dweilen met de kraan open

Wij hebben de overtuiging dat er een vorm van contraproductief beleid in het coalitieakkoord is geslopen. Door via 'blurring' toe te gaan staan dat op laagdrempelige wijze alcohol geschonken kan worden in zaken zoals de kapper, ondermijnt je de inspanningen op preventiegebied. Hoewel de maatregel sympathiek óógt voor ondernemers, snijden we via zulk beleid onszelf enorm in de vingers.

Is de staatssecretaris het eens dat het niet productief is met de ene hand in te zetten op preventie en het voorkomen van overmatig alcoholgebruik, om met de andere hand de consumptie van alcohol op laagdrempelige wijze juist te stimuleren? Is het kabinet bereid dit contraproductieve en voor de volksgezondheid schadelijke beleidsvoornemen in te trekken?

Waak als Kamer voor 'uitruil van gezondheidsdoelstellingen'

Om uw controlerende taak als Tweede Kamer goed uit te kunnen voeren is het raadzaam deze regeringsperiode extra alert te zijn. Integraliteit en samenhang is bij preventie en leefstijl van cruciaal belang. Niet voor niets heeft de Nederlandse ggz dikwijls voor een 'interdepartementaal programma' gepleit. Wij hebben met genoegen vernomen dat de de staatssecretaris in het Preventieakkoord Mentale gezondheid een interdepartementale aanpak voor ogen heeft. Wij denken graag mee over de vormgeving daarvan Waak als Kamer voor een 'uitruil van doelstellingen' bij de diverse processen rondom akkoorden die nu spelen.

Denk aan het 'preventieakkoord', 'ggz agenda', 'integraal zorgakkoord', 'woon-zorg akkoord', 'forensische zorgakkoord', sportinzet, de 'hervormingsagenda jeugd'. Help met het veld te voorkomen dat bepaalde gezondheidsdoelen worden uitgeruild of tussen de wal en het schip vallen.

Op welke wijze gaat de staatssecretaris het overzicht bewaken op de samenhang tussen de diverse preventie initiatieven en gezondheidsdoelen in verschillende akkoorden en beleid, ook over de grenzen van het eigen ministerie heen? Hoe gaat hij de Kamer daarin op de hoogte houden?

Wij wensen u een vruchtbaar commissiedebat toe. Voor nadere vragen over deze brief kunt u contact opnemen met Joeri Veen (de Nederlandse ggz) of Rianne Kasander (Verslavingskunde Nederland).

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. V.J.W.C. Esman-Peeters
directeur

de heer drs. W. Tibosch
voorzitter